

U příležitosti 134. klinicko-psychologického dne 13. března 2006 byli jmenováni čestnými členy ČMPS někteří psychologové za vynikající zásluhy o psychologii (Stanovy ČMPS).

Prof. PhDr. Jiří Hoskovec, CSc.
(narozen 19. 2. 1933 v Ústí nad Labem)

Po vystudování psychologie pracoval krátce v Diagnostickém centru pro děti v Dobřichovicích, v letech 1956-1960 ve Výzkumném ústavu bezpečnosti práce v Praze, a od roku 1965 v Psychologickém ústavu Univerzity Karlovy v Praze. V šedesátých letech pracoval opakovaně v zahraničí (Bethlehem University, Pennsylvania; Stanford University, California; Dopravně-psychologický ústav ve Vídni). Od roku 1972 dodnes působí na katedře psychologie Filozofické Fakulty Univerzity Karlovy v Praze, kde se v roce 1991 habilitoval a v roce 1995 stal profesorem. Věnuje se zejména historii psychologie a dopravní psychologii. Je autorem celé řady knih, z nichž některé byly přeloženy do dalších jazyků, a odborných článků. Je velmi kompetentním vedoucím redakčních rad časopisů *Československá psychologie* a *Psychologie v ekonomické praxi*. Dále je činný v redakčních radách časopisů *Psychologie dnes* a *Studia Psychologica*, vydávaného v angličtině Ústavem experimentální psychologie SAV v Bratislavě.

Všichni, kdo měli a mají možnost s ním spolupracovat, ho dobře znají jako pracovitého, výkonného a spolehlivého kolegu, kterému leží na srdci psychologie jako obor i její prezentace ve společnosti, pro kterou toho dělá opravdu mnoho a nepochybně ještě mnoho udělá.

Z jeho knižních publikací uvádíme: „*Psychologie a fyziologie řidiče*“ (s F. Benou a J. Štikarem, vyšla i rusky a polsky), „*Psychologie a technika výcviku řidičů*“ (s J. Štikarem a J. Pourem, vyšla i polsky), „*Psychologie hypnózy a sugesce*“, „*Teorie hypnózy*“, „*Výcvik řidičů a psychologie*“ (s J. Štikarem a J. Pourem), „*Starší řidič za volantem*“ (s J. Štikarem), „*Výcvik na autocvičišti*“ (s J. Štikarem a J. Pourem i rusky), „*Trenažéry včera, dnes a zítra*“ (s J. Štikarem a J. Pourem), „*Modelování a pracovní dovednosti*“ (s J. Štikarem), „*Psychologie bezpečné jízdy*“ (s J. Štikarem a J. Pourem), „*Technické simulační prostředky a rozvoj činnosti člověka*“ (s J. Štikarem), „*Přístrojové metody v psychologické diagnostice*“ (s M. Břichcínem a J. Štikarem), „*Emoce a výkonnost*“ (s M. Macháčem a H. Macháčovou), „*Purkyně and Psychology*“ (s J. Brožkem), „*Bezpieczna jazda samochodem*“ (s J. Štikarem a J. Pourem), „*Tajemství experimentální psychologie*“, „*Psychologický výkladový atlas*“ (s J. Janouškem a J. Štikarem), „*Thomas Garrigue Masaryk on Psychology*“ (s J. Brožkem), „*Psychological Ideas and Society*“ (s J. Brožkem), „*Psychologie hypnózy a sugesce*“ (s S. Hoskovcovou), „*Malé dějiny české a středoevropské psychologie*“ (s S. Hoskovcovou), „*Purkinje's Vision. The Dawning of Neuroscience*“ (s N. J. Wadem a J. Brožkem), „*Psychologie 20. století*“ (s M. Nakonečným a M. Sedlákovou), „*Psychologie*“, „*Psychologie v dopravě*“ (s J. Štikarem a J. Štikarovou) a „*Psychologie ve světě práce*“ (s J. Štikarem, M. Rymešem a K. Riegelem).

O jeho neutuchající aktivitě svědčí i to, že v dubnu letošního roku vydal dvě knihy: v nakladatelství Karolinum společně s Jiřím Štikarem a Janou Šmolíkovou novou knihu „*Psychologická prevence nehod - Teorie a praxe*“ a v nakladatelství Verlag Wiener Volksbildung ve Vídni novou knihu v němčině „*Psychologie - Up To Date*“, kterou pokřtil 18. 5. 2006 v pražské pobočce Oberbank.

Letos v březnu bylo uděleno čestné členství v Českomoravské psychologické společnosti **PhDr. Haně Junové**. Během svého bohatého odborného života zanechává stopy v mnoha oblastech psychologické teorie i praxe, stala se neodmyslitelnou „duší“ života naší psychologické obce.

Jako porevoluční předsedkyně ČMPS, u jejíhož zrodu stála, se vrhla s plnou silou do práce. Iniciovala rehabilitaci českých psychologů, diskriminovaných komunistickým režimem, podílela se na vytváření nového obsahu a formy nově ustavené společnosti ve svobodných podmínkách. Spolupodílela se na tvorbě Zákona o psychologické činnosti, který však prošel pouze prvním čtením v parlamentu, velkým úspěchem vyjednávání se stalo ustanovení psychologie jako vázané živnosti. Stala se první českou zástupkyní v Evropské radě Společnosti pro duševní zdraví (ERC WFMH) a jako generální sekretářka organizovala první konferenci této společnosti v Praze.

My starší si H. Junovou vybavujeme jako nezapomenutelnou „tvář“ Palaty, kterou po dlouhá léta provázela skupinovou psychoterapií generace pacientů i studentů psychologie. Zde také s MUDr. Knoblochem propracovala a uvedla v život novou metodu - PSYCHOGYMNASTIKU - která novým způsobem pohledu a uchopení neverbální komunikace a dynamiky ve skupině obohatila výbavu psychoterapeutů pro práci se skupinou.

Mnoho generací psychologů provázela jako lektorka výcvikových komunit SURu, individuální i výcvikovou analýzou, supervizí. Mnoho let se věnovala studentům psychologie na katedře psychologie FFUK.

Když pocítila po letech psychoterapeutické praxe nebezpečí vyhoření, otevřeně a autenticky popsala a zveřejnila své pocity a důvody ukončení aktivní praxe. Empatická, autentická, vřelá, optimistická, respektující druhé, vždy připravená se angažovat i v osobní rovině. Odchod do důchodu a ukončení praxe však neznamenalo stažení se, dala své odborné, praktické i lidské zkušenosti do služeb obce, ať již v redakčních radách odborných časopisů či prací pro odborné společnosti. H. Junová se stala čestnou členkou Asociace klinických psychologů a České psychoterapeutické společnosti ČLS JEP, aktivně pracovala v první etické komisi ČPS. Již několik let je první českou zástupkyní v Stálé etické komisi při EFPA (Evropská federace psychologických asociací), iniciovala a spolu s ČMPS uspořádala již dvě velmi úspěšná symposia SCE EFPA v Praze, podílí se aktivně na práci na „evropském etickém metakodu“ a stala se „styčným důstojníkem“ pro Českou republiku v této oblasti. H. Junová se tak významně podílí na kultivaci etické oblasti v rámci

naší psychologické obce, aktivně se angažuje jako členka nezávislé pracovní skupiny pro etiku.

Osobnost PhDr. Hany Junové má vzácnou schopnost nerozdělovat, ale spojovat, je dáma konsenzu, kterému je dobré naslouchat. Přejeme si ještě mnoho společných chvil, které budeme sdílet společně nejen při spolupráci na odborném poli, ale setkáváme se s Tebou, Haničko, rádi i ve víru tance tak, jak ho dokážeš „roztočit“ na psychoterapeutických plesech. Nastavuješ nám laťku vysoko, díky.

Lenka Kalousová

Prof. PhDr. Jaro Křivohlavý, CSc.
(narozen 19. 2. 1925 v Třebenicích)

Studoval na gymnáziu v Roudnici nad Labem. Za války byl v roce 1942 jako sedmnáctiletý student internován v koncentračním táboře v Terezíně, pak pracoval tři roky jako horník na Kladně. V letech 1945-1950 studoval na Filozofické fakultě UK psychologii, filologii a anglistiku. Po vystudování a vojenské službě pracoval 15 let ve Výzkumném ústavu bezpečnosti práce v Praze, kde se věnoval výzkumu vhodných pracovních podmínek, od roku 1967 do roku 1994 v Institutu pro další vzdělávání lékařů, kde se zabýval sociální komunikací ve zdravotnictví i problematikou psychologie handicapu.

Dlouhá léta externě přednášel na katedře psychologie Filozofické fakulty UK v Praze, kde se v roce 1976 habilitoval a v roce 1996 stal profesorem. V sedmdesátých letech hostoval ve školním roce 1997-8 na univerzitě v Lipsku a v letech 1985-95 přednášel pravidelně na univerzitě v Innsbrucku. Od roku 1996 přednáší externě na Lékařské fakultě UK a od roku 2002 psychologii zdraví na Fakultě humanitních studií UK.

Na počátku své životní dráhy se zabýval inženýrskou psychologií, ale většinu života se věnoval a věnuje zejména klinické a sociální psychologii (komunikace, řešení konfliktů), psychologii zdraví a v posledních letech i psychologii náboženství.

Všichni, kdo dostali příležitost s ním spolupracovat, ať již v oblasti psychologie práce nebo během dlouhých let jeho širokého působení ve zdravotnictví, nebo se s ním setkali jako studenti, ho dobře znají jako osobně hluboce zakotveného křesťanského humanistu a nesmírně pracovitého, všemu novému otevřeného a nezdolného kolegu, na kterého se vždy mohou obrátit, přesvědčeného životního optimistu, který má úsměvů a naděje na rozdávání. Psychologie byla jeho životní volbou a brázdou, kterou na tomto poli vyoral, je opravdu dlouhá a hluboká. Ani sklizeň ještě neskončila.

Je autorem dlouhé řady knih a mnoha odborných článků. Z jeho publikací uvádíme: „Člověk a stroj“, „Spolupráce v podniku“, „Zwischenmenschliche Konflikte und experimentelle Spiele“, „Já a ty - o zdravých vztazích mezi lidmi“, „Jak si na-

vzájem lépe porozumíme“, „Rozhovor lékaře s pacientem“, „Vážně nemocný mezi námi“, „Psychologie handicapu“, „Psychologická rehabilitace zdravotně postižených“, „Křesťanská péče o nemocné“, „Povídej - naslouchám“ (vyšlo i litevsky), „Mít pro co žít“, „Jak zvládat stres“, „Poslední úsek cesty“ (spolu s S. Kaczmarczykem), „Tajemství úspěšného jednání“, „Sdílení naděje“, „Jak zvládat depresi“, „Jak neztratit nadšení“, „Pastorální péče“, „Psychologie zdraví“, „Psychologie nemoci“, „Konflikty mezi lidmi“, „Sociální komunikace ve zdravotnictví“, „Duševní hygiena zdravotní sestry“, „Bolest - její diagnostika a psychoterapie“, „O odpuštění s Jaro Křivohlavým“, „Jak přežít vztek, zlost a agresi“, „Pozitivní psychologie“. Na další knihy se čtenářky a čtenáři nepochybně mohou těšit.

Doc. PhDr. Jiří Srnec, CSc.

(narozen 26. 4. 1928 v Třebenicích)

Docent Jan Srnec je rodákem z památného Žalova. V r. 1952 vystudoval jako jeden z prvních u nás psychologii coby samostatný obor na Filosofické fakultě University Karlovy, kde v roce 1965 dosáhl titulu CSc. V r. 1990 se habilitoval pro klinickou psychologii. Již jako student působil od r. 1949 jako psychologický laborant a po promoci jako první statutárně uznaný klinický psycholog v republice na Psychiatrické klinice UK. Od r. 1953 do roku 2003, tedy celých 50 let, působil jako vysokoškolský učitel na katedře psychologie FF UK, s níž spolupracuje dosud. Zajišťoval výuku psychologické diagnostiky a klinické psychologie. Je vděčně vzpomínaným a stále vyhledávaným učitelem a konzultantem studenty v pre- i postgraduálu. Stal se průkopníkem gerontopsychologie a etiky v psychologii. Má nesmírné zásluhy o ustavení a formování profese klinického psychologa v našem zdravotnictví. Zasloužil se významně o to, že psychologie jako obor a zvláště psychologie klinická si uchovala i v nesnadných dobách věrnost svému humanistickému poslání a ve své službě lidem dbala etických principů. Byl po léta a stále je přítomen všude, kde se v klinické psychologii něco nového pozitivního dělo a děje. Vzpomeňme jeho účasti ve vědeckých, redakčních a oborových radách a ve výborech odborných společností. Nezapomenutelné jsou jím připravované a moderované předvánoční klinicko-psychologické dny, jež pomáhaly připravovat vánoční náladu i příspěvky umělců a humorem a prozrazovaly jeho mimořádný kulturní horizont. Za mnohaletou práci v České lékařské společnosti mu byla v r. 1978 udělena medaile J. E. Purkyně, v r. 1998 pak získal medaili Za zásluhy o rozvoj University Karlovy. Je čestným členem České lékařské společnosti a Asociace klinických psychologů. Čestné členství v naší ČMPS – největší psychologické organizaci v zemi – naznačuje jeho význam nejen pro zdravotnickou a klinickou psychologii, nýbrž pro psychologii a psychology vůbec.

Jaroslav Šturma